

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **P. J.**, bytom P., právne zastúpeného JUDr. Z. M., advokátkou, P., proti odporcovi **Mesto Prešov**, právne zastúpeného P., IČO: X, o náhradu za užívanie nehnuteľností, takto

r o z h o d o l:

Sudcovia Krajského súdu v Prešove JUDr. A. I., JUDr. E. Š., JUDr. G. K., PhD., **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej tomto súde pod sp.zn. 15Co 103/2010 (vec Okresného súdu Prešov sp.zn. 28C/346/2008)

O d ô v o d n e n i e

V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28 C 346/2008 a na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 15 Co 103/2008, v rámci odvolacieho konania písomným podaním z 9.decembra 2010, navrhovateľ uplatnil námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Prešove. Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že má pochybnosti o ich nezaujatosti, nakoľko sa navonok nejavia ako nestranní voči nemu ako navrhovateľovi, ktorý je účastníkom konania vo viacerých veciach vedených na tomto súde a v ktorých druhou stranou je Mesto Prešov. Zdôraznil, že tieto súdne spory sa dotýkajú Mesta Prešov, v ktorom títo sudcovia žijú, majú svoje rodiny a známych. Ďalej navrhovateľ poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2010, sp.zn. IV. ÚS 303/2010, ako i na skutočnosti že väčšina sudcov Krajského súdu v Prešove pracovala na Okresnom súde v Prešove, primátor Mesta Prešov JUDr. H., je bývalý advokát, jeho bývalá priateľka je sudkyňa Okresného súdu Prešov, pričom jej syn je zamestnaný v jednej z firiem, ktorých zakladateľom je Mesto Prešov. Všetky vyššie uvedené dôvody preto u neho vyvolávajú

pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Prešove voči nemu ako účastníkovi konania.

Podľa predkladacej správy Krajského súdu v Prešove má v danej veci na základe Rozvrhu práce na rok 2011 rozhodovať senát 15 Co zložený zo sudcov JUDr. A.I., JUDr. E. Š., JUDr. G. K. PhD., čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

I keď sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili všetci sudcovia Krajského súdu v Prešove, Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti, ktorá sa týka sudcov rozhodujúceho senátu, a námietku zaujatosti v časti, v ktorej sa dotýka ostatných sudcov tohto súdu, považoval za bezpredmetnú, pretože týmto sudcom neprináleží rozhodovať v danej veci.

K námietke sa vyjadrili členovia senátu 15Co (ktorému vec pripadla na rozhodnutie v súlade so zákonom a s rozvrhom práce) JUDr. A. I., JUDr. E. Š., JUDr. G. K., PhD., ktorí zhodne uviedli že sa necítia byť zaujatí, k účastníkom konania, k ich zástupcom, ani k prejednávanej veci nemajú žiadny vzťah.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť vznesenej námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď :

1/ k veci (o taký vzťah ide napríklad vtedy, keď sudca má osobný záujem na určitom výsledku konania),

2/ k účastníkom konania (o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného alebo osobného vzťahu)

3/ k zástupcom účastníkov (vid' vyššie 2/).

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k prejednávanej veci, účastníkom konania a ich zástupcom vecný, profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a od všetkého, čo súvisí s prejednávaním veci v súdnom konaní je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva. O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Musí mať dostatok schopnosti ovládať nielen svoje konanie, ale tiež sféru svojich vnútorných pocitov. Nesmie dopustiť, aby v ňom niektorá skutočnosť týkajúca sa prejednávanej veci vyvolala pocity zakladajúce pochybnosť o jeho nezaujatosti. Súčasťou takto vnímaného vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a účastníkom konania je tiež schopnosť vyrovnáť sa vnútorne so situáciou, že niektorého z účastníkov pozná; aj takáto jeho schopnosť je totiž neoddeliteľnou súčasťou spôsobilosti vykonávať funkciu sudcu.

Neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces tak, ako je vymedzené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nestranný, nezávislý a nezaujatý sudca. Nestrannosť, nezávislosť a nezaujatosť sudcu je jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania a jedným z hlavných predpokladov dôvery občanov a iných subjektov práva v právo a právny štát.

Nezaujatosť sudcu je predovšetkým subjektívnou psychickou kategóriou, vyjadrujúcou vnútorný psychický vzťah sudcu k prejednávanej veci v širšom zmysle, ktorý zahŕňa v sebe vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom, ich zástupcom a podobne, o ktorých skutočnostiach je schopný relatívne presne podať informáciu iba sám sudca. Iba takto ponímaný inštitút nezaujatosti sudcu by však bol v praxi ťažko uplatniteľný vzhľadom k nemožnosti objektívnej preskúmateľnosti vnútorných pocitov konajúceho sudcu. Inštitút nezaujatosti preto treba chápať širšie, tiež v rovine objektívnej. Za takúto objektívnu rovinu

však nie je možné považovať, ako sa nezaujatosť sudcu iba subjektívne javí účastníkovi konania, ale len v nadväznosti na to, či reálne existujú objektívne okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemusí byť založené na skutočne preukázanej zaujatosti, ale je postačujúce, ak možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Subjektívne hľadisko účastníka konania môže byť podnetom k takémuto preskúmvaniu zaujatosti, rozhodovanie o tejto otázke sa však musí uskutočniť výlučne z hľadiska objektívneho. To znamená, že otázka zaujatosti nemusí byť ustálená s absolútnou istotou. Pri jej posudzovaní nie je možné zohľadňovať len subjektívne pocity osôb zúčastnených na konaní, ale aj právny rozbor skutočností, ktoré k týmto pochybnostiam účastníka konania vedú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie o návrhoch oprávnených osôb (§ 15 O.s.p.) založil na vzájomnej korelácii a vyvažovaní oboch relevantných hľadísk teórie zdania (tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska). V súlade s judikatúrou EStP, ústavného súdu ako aj s výkladom uvedeným vyššie dospel k záveru, že v prípade sudcov senátu 15Co nemožno mať pochybnosti o ich nezaujatosti, ktoré by boli relevantné v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neexistuje žiadny dôvod objektívnej povahy, na základe ktorého by mohli vzniknúť pochybnosti o nezaujatosti senátu Krajského súdu v Prešove zloženého z označených sudcov. Nie je prítomný relevantný vzťah sudcov k účastníkom konania. Takýto vzťah nemožno vyvodíť iba zo skutočnosti, že účastníkom konania je Mesto Prešov, v ktorom sudcovia bývajú. Za relevantnú nemožno považovať ani skutočnosť, že sudkyňa podriadeného súdu bola v blízkom vzťahu k primátorovi Mesta Prešov. Uvedená sudkyňa nie je členkou senátu, ktorý má v danom prípade vec rozhodnúť. V predmetnej veci teda nie je daný dôvod spochybňujúci nezaujatosť senátu Krajského súdu v Prešove, ktorému vec pripadla na rozhodnutie v zmysle aktuálneho rozvrhu práce. Preto rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že označení sudcovia senátu 15 Co nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. februára 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta